

Mùa Thu đang đến, däi gäc män, lá đã täo thành chiäc khuyän xinh xän. Vän thay màu, nhäng bông hoa mùa hä đang tàn, dành chä cho cúc, cho lá vàng và cho ät.

Cuäi hä, đäu thu là mùa ät chín, ät đä - ät xanh - ät cam - ät vàng - ät tím, ät chùm - ät đän, ät chä thiên - ät chä đäa, ät chuông - ät bi, ät trâu - ät hät tiêu, ät nào cũng đäp.

Ngäi ta ví von: “Ớt nào là ät không cay – Gái nào là gái chäng hay ghen chäng.” Räi läi khäng đänh: “Chä träng ät cay thä này, ghen phäi biät.” Khi ra vän hái phäi cây ät chuông màu cam (habanero) thät đäp, đäc cäi là ät vua vì nó cay ngäm. Cän miäng đäu, chäa cay, nhai nuät xuäng cä räi cô nàng mäi bäc khói, nhä ra không xong, nuät vào chäa käp.

Thät ra cay hay không là tùy vào giäng ät, cũng nhä ghen hay không là tùy vào ngäi đàn bà. Ngäi đàn bà tä tin nghĩ räng, bà ta đã chiäm trän tình cäm, täng äi đàn ông mình yêu, thì ghen làm chi cho mät. Ngäi đàn bà không tä tin, sä khä sä vì luôn tä häi: “Không hiäu anh äy yêu mình đän mäc đä nào, nhiäu hay ít, có chia xät cho ai hay không!” Và ghen điên cuäng väi nhiäu điäu phi lý. Mà ghen hay không, cũng phäi tùy thuäc vào sä chung thäy cäa ngäi đàn ông. Ông chä cän säng väi mät mùi häng, hay ông ta thích chäy mù đäi, đäi tàn häi, muän vän mùi häng läi cuän chung quanh. Gäp phäi ông: “mùi nào cũng chuäng, häng nào cũng mê” thì ngäi đàn bà tä tin tuyät đäi vä chính mình, cũng biän thành loäi ät vua cay thäu träi xanh.

Hình nhä lâu läm räi, tä thä kä 20, có vä đánh ghen bäng ät, đã đäc báo chí Viät Nam đäng räm rä. Câu chuyän khäi đi tä mät räp chiäu bóng. Anh chàng lén lút trän vä, đän đào đi xem

phim, bà vä đä c tin mäch lä o tä bän bä, ränh theo đä c. Vũ khí bà dùng rät đän giän, gói muäi ớt cäa bà bán cóc ở i trä c räp hät. Xuät chiäu thäng träc väng ngäi, ngäi sau läng chäng đang âu yäm “con khän nän”. Khán giä đang xem phim, bäng nghe tiäng rä kinh hän, vang lên tämät góc räp, đèn bät sáng. Ngäi ta biät ra ngäi vä, tä phía sau läng, Ớp hai tay xät đäy muäi ớt vào mät tình đäch. Không thäy bàn tán thêm gì, vä viäc đánh ghen bäng muäi ớt kät quäa sao, nhäng quý bà hän thích thú läm, vä món vũ khí đä tìm Ớy. Có thä bà vä, sau viäc Ớy khóc bù lu bù loa xäa xäi chäng vä viäc phä phäng: “có đó quên đäng – có trắng quên đèn, có bä nhä – quên vä giäa” räi väi vä lên xe xích lô vä nhà näu cäm cho con ăn, ghen gì thì ghen cũng phäi lo cho täi nhä không bä bä đäi, “đän mät cho Ớng biät räi thôi.” Cũng có thä, sau đó bà cäm cäa không cho ông vào nhà, dù chä vào nhà đä läy túi hành trang “ôm cäm sang thuyän khác.” Näu vào thä kä này, câu chuyän đä lên phim truyän hình và nhät là, mäng läi truyän thông vi tính. Cách đánh ghen này chäa cay läm, chä đáng xäp vào häng ớt täu jalapeno, có cái thân xanh thäm to tròn, ăn giòn sän sät, cay thoang thoäng thäm thäm, đä c các tiäm phä Viät Nam tän đäng, hay nhà hàng dùng nó xào chung väi hành häng làm món cua hay mäc rang muäi.

Ớt chä thiên có màu đen, chui ra tä cái hoa xinh xinh màu tím, trä màu xanh chuyän sang màu đä cũng cay kinh khiäp, chä thua ớt vua chút xíu làm duyên, näu xäp đä cay cäa ớt täng đäng väi cái ghen cäa ngäi đàn bà, thì ớt vua có thä cän xä, ớt hiäm Viät Nam, ớt chä thiên cäa Thái cũng cäo cäu chäng näng tay.

Tình yêu mà không có chút ghen täng trong Ớy, các ông bà tâm lý häc bäo là: “thiäu chät xúc tác” ớt hän giäng y nhä ăn cäm phä, thiäu ớt kích thích vä giäc. Nhäng vùng càng länh, ngäi ta càng thích ăn cay, ăn cay cho toät mä hôi, ăn cay cho xuät hän, ăn cay đä lät läi nói nhiäu, đän con chim két, muän näp cho nó nói cũng phäi cho nó ăn ớt. Các ông thäng không thích đàn bà biät ăn ớt, có lä täi lý lä này chäng?

Vòng läi chuyän cuäi hä đäu thu vän nä nhà đäy ớt, biät phäi làm sao, ăn thì sä cay lät läi nói nhiäu, đem cho hät bao này túi nä trái vän lúc läu trên cây, thôi thì làm đäm, làm täng cho vào chai vào lä đäp, khách đän nhà ai thích lä nào läy lä y, kèm thêm câu läu ý: “ăn ớt nhiäu nóng läm, đä bä näi män!”

Làm ớt täng đäm cũng rät đä, dùng mät chén đäm, mät chén đäng, hai chén näc, näu sôi đä nguäi. Ớt räa säch lau khô, thái khoanh thä vào, cho vài lát täi càng thäm, cät vào tä länh ăn đän.

Muän đä dành ớt ăn đän đäi mùa sau, thì hái ớt cho vào túi ny – lông cùng vài thìa đäng, gài kín läi cho vào tä đá.

Sä täng ớt täng ngoài tiäm có hóa chät đäc häi, thì dùng ớt nhà träng, bä cuäng häp cách thäy, cho vào máy xay väi đäng, muäi, đäm, täi, sau đó näu sôi, đä nguäi cho vào lä thäy tinh, đä mät läp đäu đäu phäng lên trên, có thä pha thêm cà chua häp cho bät cay và có thêm màu đä đäp. Muän làm ớt sa tä, thì phäi phäi ớt cho khô, giä nhä. Sau đó dùng mät chén đäu ăn đä lên bäp näu thät nóng, đä näa muäng canh täi vào cùng mät muäng canh sä bäm nhuyän vào, đän khi täi và sä thäm vàng bäc xuäng khäi bäp, đäi nguäi mät chút häy cho näa chén ớt khô vào. Món ớt sa tä này, dùng đä näu các món Huäng ngon läm.

Ăn có cay đäng nghĩ vì mình ghen quá, mà sä.